

BİR YILDIR SÜREN OHAL'E KADINLAR AÇISINDAN GENEL BİR BAKIŞ

Sevil Bulutlar Şen
EMO Kocaeli Şube

15 Temmuz Darbe Girişimi'nin ardından 20 Temmuz 2016'da ilan edilen OHAL beşinci kez uzatıldı.

Bir yıl boyunca hukukun askıya alındığı Türkiye'de, kadınlar ve çocuklar çeşitli hak gasplarına, şiddete ve cinsel saldırıya uğradı. Gelecekte bugünlerin bir değerlendirmesi yapılacaktır ve olağanüstü halin siyasal iklimimizi nasıl antidemokratik bir yönde değiştirdiği daha net görülecektir. Hepimizi etkileyen bu iklimin kadınlar ve erkekler için sonuçlarını görebilmemize daha var. OHAL'in devam ettiği şu aşamada, kanun hükmünde kararnamele kadınların ve erkeklerin ne ölçüde yer aldıklarına bakmak, iyi bir başlangıç olur diye düşündük.

Kadının özgürleşmesi; kendi iradesini geri almanın ve kendi gücünü açığa vurmanın yollarını aradığı, ekonomik, sosyal ve siyasal alana

katılımıdır. Bugünkü tablonun gösterdiği önemli sonuçlardan birisi de kadının özgürleşme imkânını gerçek kıldığı alanlardan uzaklaştırılmasıdır ki bu kadınların uzun mücadelelerle elde ettikleri kazanımları için bir yıkımdır.

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu (KCDP) Veri Depolama Sorumlusu Eda Toper, KCDP'nin her ay kadın cinayetlerine yer verdiği raporlardan elde ettiği verilere dayanarak 20 Temmuz 2016'dan 2017 Haziran sonuna kadar toplam 372 kadın cinayetinin yaşandığı bilgisini verdi. Toper, OHAL'de yaşanan hak ihlallerine ilişkin de şunları özetledi:

“8 Mart Dünya Kadınlar Günü kutlamaları OHAL nedeniyle yasaklandı. Buna rağmen kadınlar sokağa çıktı, kutlamalar yaptı. Dünya kadınlarıyla beraber uluslararası grev eylemine katıldı. Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik

Genel Müdürlüğü'nün yayımladığı 2016 yılı adli istatistikleri son yıllarda cinsel suçların arttığını, verilen cezaların ise azaldığını ortaya koydu. OHAL ile Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) değiştirildi ve uzlaştırma kapsamına giren suçların kapsamı genişletildi. Kadınların, şiddet faili erkeklerle ilgili yaptıkları şikâyetlerin başında gelen tehdit suçu uzlaştırma kapsamına alındı. Kadınlar söz konusu olduğunda erkeklerin cezasızlık zırhıyla kuşanması kolaylaştırıldı. Ayrıca İstanbul Sözleşmesi (Madde 48) ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu bakımından cinsel saldırı/çocukların cinsel istismarı suçları, uzlaşma kapsamında yer almamasına rağmen, uygulamada mağdurun daha en başında faille uzlaşmaya, barışmaya teşvik edildiği koşullarda; şikâyetçi olması, yargılamaya etkin katılması, bu süreci yürütme konusunda istekli ve kararlı olması mümkün olmamakta ve bu durum fiili cezasızlığı arttırmaktadır. OHAL sürecinde Aile Bakanlığı ve kamu kurumlarında kadınlar, mülteci kadınlar, çocuklar ile ilgili projeler durma noktasına geldi. Bakanlıklar proje ve çalışmalarını, artan hak kayıplarını önlemek yerine sadece 15 Temmuz gecesi mağdur olanlar üzerinde yoğunlaştırdı.”

OHAL sürecinde çocuğa yönelik ihmal ve suçların da arttığına dikkat çeken Toper, bu sürece dair de şu verileri ortaya koydu:

“Aladağ'da cemaat yurdunda 11 öğrenci yanarak can verdi. Her gün okul ve yurtlardan çocuk hakları ihlali haberi duyulmaya başlandı. Çocuk cinsel istismarında artış yaşanmasına karşın istismar mağduru çocukların örselenmeden ifade süreçlerinin tamamlanmasını sağlayan ÇİM (Çocuk İzlem Merkezi) işleyişi 15 Temmuz sonrası

yargıda yaşananlar, personel yetersizliği nedeniyle aksadı. Mağdur çocuklardan duruşma öncesi fail ile karşılaşma kaygısı nedeniyle kalp krizi ve intihar nedeniyle hayatını kaybedenler oldu. Bununla beraber Meclis'e getirilen 'Çocukların cinsel istismarı' konusunda cezasızlığın önünü açacak TCK değişiklik önergesi, OHAL baskı koşullarına rağmen kadınların dinmeyen tepkisi ve eylemleri ile durduruldu.”

OHAL'le birlikte ilan edilen KHK'lerle ihraç edilen 100 binden fazla kamu emekçisinin en az yüzde 20'sini kadınlar oluşturuyor. En çok kadın ise Milli Eğitim ve Sağlık Bakanlığı'ndan ihraç edildi. Üniversitelerden ihraç edilen 4 bin 811 akademisyenin de beşte birini kadınlar oluşturuyor. Sadece kamuda 20 binden fazla kadın işten çıkartıldı.

Yıllarca ekonomik bağımsızlığını kazanmış olarak yaşayan kadınların ekonomik özgürlüğü ellerinden alındı. Ailelerine, eşlerine, babalarına bağımlı olarak yaşamaya zorlandılar. İhraç edilmiş olma gerekçesiyle ve OHAL baskısı ile iş bulmakta zorlanıyorlar. Sosyal güvencenin de ortadan kalkmasıyla güvencesiz kalmaya, başkalarının güvencesi altına girmeye ya da kayıtdışı çalışmaya zorlanıyorlar. Tek başlarına ya da eşleriyle, çocuklarının ihtiyaçlarını karşılayamaz duruma gelmenin yükünü taşıyorlar. Ama aynı zamanda bu dayatılan topyekûn yok etme isteğine, mahkûm edilmek istenen sonuçlara karşı dayanışma ve birlikte direnme isteği de var elbette.

Sonuç olarak OHAL'de kadınların durumu...